

PAP JÓZSEF

Megint a madárról

*Megint a madárról,
és most csak azt,
hogy ne némuljon el,
ne hagyja abba énekét,
a fájdalomában és jókedvében
égiekhez és földiekhez szólót,
amint reggelente belépek a kertbe;
hiszen miatta teszem, a gátlástalan
és szeplőtelen fogantatású szózatért,
amit aztán naphosszat buzgón és némán
felmondok magamba mint evangéliumot,
hogy föloldozzam – ha egyáltalán még
föloldozhat a szó – esendő voltomat.*

Ezredvégi kérdés

*Míg el nem felejttem a háború szót
és teljes szókincsét a pusztításnak,
addig, békesség tekintetében,
nem bízhatom meg még önmagamban sem.
De, hiába az igyekezetem. Még mindig
egyből kivágom, ha kell, az öldöklés
összavait: a felnégyelést, a karóba húzást,
a kerékbe törést, az öklelést, bajvívást,
a kardélre hányást (a tűzfegyverek,
a mérges gázok, az atommaghasadásból
kifejlesztett öldöklő eszközök
és szerek alkalmazási módozatainak
nevei közül még gyűlöletes példát sem
említek itt) – nos hát mindezeket elfelejthetem-e?
Íródik már a tankönyv, mely felejtetni tanít?*

Itt

...Mert semmijük, sem kövük,
sem fájuk nincs az e tájon
lakó barbároknak.

Priszkosz

*Most kiverjük fejünkéből
a csúcs szót, azt, hogy túl
és még egynémely fényűző fogalmat.
Itt nincs: „A csúcson túl...”,
és az se: „A szirt napos oldalán”,
ahogyan odafönt mondogattuk,
a sziklás Trenta-völgyben.
A síknak, bizony, nincs oldala,
s itt a síkon túl is csak sík van.*

*

*Látványnak nem látvány,
és még inkább nem, magára hagyatva.
Ha felülről néznek le rá,
ha csak úgy mellékesen
vetnek rá egy pillantást,
a volán mögül, netán a vonat ablakán át,
lapozva egyet a gondúzó könyvben.
Mint egy nagy ásítás, olyan a síkság,
nem lehet kívánni a végét.
„Mintha valami halál utáni
világba vetődtem volna...”,
panaszolta róla grasse-i
ismerősöm, egy télvíz idején.*

*

*Látvánnyá áthalunk válik e sík táj.
Szembeötlővé, a mozdulatainkban:
ahogyan az ekét nekiakasztjuk,
ahogyan megerednek benne az egynyáriak.
A zsenge serkedésben a látvány,
a visszatartthatatlan szárbaszökkenésben,
a marokból marokba folyó termésben,
a boldog betakarításban, mindabban,
amit ismétlődő évadaiban
a színünk elé tár*

önpusztító állhatatossága.
 A múltját-rothasztásban a látvány,
 a jövőjét folyton temetésben.

*

Az iránta való jóindulatunkban a látvány.
 Gyámolító és gyöngéd szavainkban:
 ahogy délibábra bugyoláljuk, rónának becézzük,
 ringó búzatenger – mondjuk ábrándozva,
 leterített táj – sóhajtozzuk,
 és agyonhajsolt – panaszoljuk,
 noha a hajzában, a hajszolásban lettünk vele egyik.

*

Mondhatnánk így is:
 Égbéklyózta táj ez.
 Gyámolításra szoktatott.
 Betört foglyainak szívéből virágzó.
 Nélkülünk évszakok martaléka lenne:
 Nap kiegészné, szelek széthordanák.
 Tarack se teremne itt, még ördögsekér se!

*

Ott fõnn elnézegettük a mákfejszínû szirtet,
 ahogy mosakodott, ahogy szárítkozott
 nyíló-csukódó legyezõjével a napsugaraknak.
 Már-már összeroppantunk a közelében,
 mégis áteresztett, nem lettünk foglyai.
 Itt elég megállnunk, nyújtózkodni egyet:
 sötét van, nem látni, de érezni, hogy vácog a síkság –
 vadlibák sikongnak, kukorica levele zörren,
 hideglelõsen (vagy viháncolva?) futkosni kezdünk,
 és süppedünk, bokáig, térdig, derékig már,
 boldog örömmünkben észre se vesszük:
 egyre mélyebben, mind mélyebben, az itthoni sárba.

Három haiku

1. *Látod, kivártuk:
már egérfülnagyságú
a fűz levele.*
2. *Időzz el benne!
Lásd, érezd: neked borult
virágba a kert.*
3. *Hajolj meg, görnyedj
kétrét a haikuba
zárt pillanatért!*